

Algemene Wet Bestuursrecht 2025-2026

Wettekstenbundel

Deze wettenbundel is bijgewerkt tot en met juni 2025

Artikelen die niet relevant zijn of zijn vervallen in 1999 of eerder zijn niet opgenomen in deze bundel. Dit is aangegeven met [...].

Meer informatie over deze en andere uitgaven kunt u verkrijgen bij:

Concept uitgeefgroep

Postbus 447

1213 PD Hilversum

Tel.: 035 7506 117

E-mail: info@conceptuitgeefgroep.nl

Website: www.conceptuitgeefgroep.nl

Redactie: met dank aan de medewerkers van Bestuursacademie Nederland en Freek Groenendijk.

Eerste druk 2025

Vormgeving: Coco Bookmedia, Amersfoort

© Educatieve Uitgeverij Nederland (EUN) bv, 2025

Concept uitgeefgroep is een handelsnaam van Educatieve Uitgeverij Nederland (EUN) bv. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze zonder voorafgaande toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veeleenvoudiging uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteurs, redactie en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de gevolgen ervan.

ISBN: 9789055163601

Inhoud

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen	7
Titel 1.1. Definities en reikwijdte	7
Titel 1.2. Uitvoering van bindende besluiten van organen van de Europese Unie	9
Hoofdstuk 2. Verkeer tussen burgers en bestuursorganen	11
Afdeling 2.1. Algemene bepalingen	11
Afdeling 2.2. Gebruik van de taal in het bestuurlijk verkeer	12
Afdeling 2.3. Verkeer langs elektronische weg	12
Hoofdstuk 3. Algemene bepalingen over besluiten	15
Afdeling 3.1. Inleidende bepalingen	15
Afdeling 3.2. Zorgvuldigheid en belangenafweging	15
Afdeling 3.3. Advisering	15
Afdeling 3.4. Uniforme openbare voorbereidingsprocedure	16
Afdeling 3.4A. Informatie over samenhangende besluiten	19
Afdeling 3.5. Coördinatie van samenhangende besluiten	19
Afdeling 3.6. Bekendmaking en mededeling	23
Afdeling 3.7. Motivering	24
Hoofdstuk 4. Bijzondere bepalingen over besluiten	27
Titel 4.1. Beschikkingen	27
Afdeling 4.1.1. De aanvraag	27
Afdeling 4.1.2. De voorbereiding	28
Afdeling 4.1.3. Beslistermijn	30
§ 4.1.3.1. Beslistermijn	30
§ 4.1.3.2. Dwangsom bij niet tijdig beslissen	31
§ 4.1.3.3. Positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen	32
Titel 4.2. Subsidies	33
Afdeling 4.2.1. Inleidende bepalingen	33
Afdeling 4.2.2. Het subsidieplafond	34
Afdeling 4.2.3. De subsidieverlening	35
Afdeling 4.2.4. Verplichtingen van de subsidie-ontvanger	37
Afdeling 4.2.5. De subsidievaststelling	38
Afdeling 4.2.6. Intrekking en wijziging	40
Afdeling 4.2.7. Betaling en terugvordering	42
Afdeling 4.2.8. Per boekjaar verstrekte subsidies aan rechtspersonen	43
Paragraaf 4.2.8.1. Inleidende bepalingen	43
Paragraaf 4.2.8.2. De aanvraag	43
Paragraaf 4.2.8.3. De subsidieverlening	44
Paragraaf 4.2.8.4. Verplichtingen van de subsidie-ontvanger	45
Paragraaf 4.2.8.5. De subsidievaststelling	46

Titel 4.3. Beleidsregels	48
Titel 4.4. Bestuursrechtelijke geldschulden	49
Afdeling 4.4.1. Vaststelling en inhoud van de verplichting tot betaling	49
Afdeling 4.4.2. Verzuim en wettelijke rente	52
Afdeling 4.4.3. Verjaring.....	53
Afdeling 4.4.4. Aanmaning en invordering bij dwangbevel	55
Paragraaf 4.4.4.1. De aanmaning	55
Paragraaf 4.4.4.2. Invordering bij dwangbevel	55
Afdeling 4.4.5. Bezwaar en beroep.....	57
Titel 4.5. Nadeelcompensatie	58
Hoofdstuk 5. Handhaving.....	61
Titel 5.1. Algemene bepalingen.....	61
Titel 5.2. Toezicht op de naleving.....	62
Titel 5.3. Herstelsancties	65
Afdeling 5.3.1. Last onder bestuursdwang	65
Afdeling 5.3.2. Last onder dwangsom.....	68
Titel 5.4. Bestuurlijke boete	71
Afdeling 5.4.1. Algemene bepalingen.....	71
Afdeling 5.4.2. De procedure	73
Hoofdstuk 6. Algemene bepalingen over bezwaar en beroep	75
Afdeling 6.1. Inleidende bepalingen.....	75
Afdeling 6.2. Overige algemene bepalingen	75
Hoofdstuk 7. Bijzondere bepalingen over bezwaar en administratief beroep	81
Afdeling 7.1. Bezwaarschrift voorafgaand aan beroep bij de bestuursrechter	81
Afdeling 7.2. Bijzondere bepalingen over bezwaar	82
Afdeling 7.3. Bijzondere bepalingen over administratief beroep	86
Hoofdstuk 8. Bijzondere bepalingen over de wijze van procederen bij de bestuursrechter...91	91
Titel 8.1. Algemene bepalingen over het beroep in eerste aanleg.....	91
Afdeling 8.1.1. Bevoegdheid	91
Afdeling 8.1.2. Behandeling door een enkelvoudige, meervoudige of grote kamer	94
Afdeling 8.1.2a. Conclusie	95
Afdeling 8.1.2b. Opmerkingen door anderen dan partijen	96
Afdeling 8.1.3. Verwijzing, voeging en splitsing	96
Afdeling 8.1.4. Wraking en verschoning van rechters.....	97
Afdeling 8.1.5. Partijen.....	98
Afdeling 8.1.6. Getuigen, deskundigen en tolken.....	101
Afdeling 8.1.6a. Verkeer langs elektronische weg met de bestuursrechter.....	102
Afdeling 8.1.7. Verzending van stukken.....	105
Titel 8.2. Behandeling van het beroep in eerste aanleg	107
Afdeling 8.2.1. Griffierecht	107
Afdeling 8.2.1a. Algemene bepaling	108
Afdeling 8.2.2. Vooronderzoek	108
Afdeling 8.2.2a. Bestuurlijke lus.....	111
Afdeling 8.2.3. Versnelde behandeling	112

Afdeling 8.2.4. Vereenvoudigde behandeling	112
Afdeling 8.2.4a. Beroep bij niet tijdig handelen.....	114
Afdeling 8.2.5. Onderzoek ter zitting.....	115
Afdeling 8.2.6. Uitspraak.....	118
Afdeling 8.2.7. Tussenuitspraak	123
Titel 8.3. Voorlopige voorziening en onmiddellijke uitspraak in de hoofdzaak	123
Titel 8.4. Schadevergoeding.....	127
Titel 8.5. Hoger beroep	129
Titel 8.6. Herziening.....	133
Hoofdstuk 9. Klachtbehandeling.....	135
Titel 9.1. Klachtbehandeling door een bestuursorgaan.....	135
Afdeling 9.1.1. Algemene bepalingen.....	135
Afdeling 9.1.2. De behandeling van klaagschriften.....	135
Afdeling 9.1.3. Aanvullende bepalingen voor een klachtadviesprocedure	137
Titel 9.2. Klachtbehandeling door een ombudsman	138
Afdeling 9.2.1. Algemene bepalingen.....	138
Afdeling 9.2.2. Bevoegdheid	139
Afdeling 9.2.3. Procedure.....	141
Hoofdstuk 10. Bepalingen over bestuursorganen	145
Titel 10.1. Mandaat, delegatie en attributie.....	145
Afdeling 10.1.1. Mandaat.....	145
Afdeling 10.1.2. Delegatie	147
Afdeling 10.1.3. Attributie	148
Titel 10.2. Toezicht op bestuursorganen	148
Afdeling 10.2.1. Goedkeuring	148
Afdeling 10.2.2. Vernietiging	150
Afdeling 10.2.3. Schorsing	151
Hoofdstuk 11. Slotbepalingen.....	153
Bijlage 1. Regeling rechtstreeks beroep (artikel 7:1, eerste lid, onderdeel g).....	155
Bijlage 2. Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak (artikelen 8:5, 8:6, 8:7, 8:105 en 8:106).....	159
Bijlage 3. Regeling verlaagd griffierecht (artikelen 8:41 en 8:109).....	191
Besluit proceskosten bestuursrecht.....	195
Besluit proceskosten bestuursrecht (geldend per 1 januari 2025)	195
Bijlage bij Besluit proceskosten bestuursrecht	196
A. Punten per proceshandeling	197
A1. procedures waarop hoofdstuk 8 Algemene wet bestuursrecht van toepassing of van overeenkomstige toepassing is	197
A2. Prejudiciële procedures bij de Hoge Raad	198
A3. prejudiciële procedures bij het Hof van Justitie van de Europese Unie	198
A4. procedures bij het Benelux-gerechtshof.....	198
A5. Bezwaar en administratief beroep.....	198

B. Waarde per punt	199
B1. Beroep en hoger beroep	199
B2. Bezwaar en administratief beroep	199
C. Wegingsfactoren	199
C1. Gewicht van de zaak	199
C2. Samenhangende zaken	199

Algemene wet bestuursrecht

(Met verwerking van alle wijzigingen tot en met 1 juni 2025)

Wet van 4 juni 1992, houdende algemene regels van bestuursrecht (Algemene wet bestuursrecht)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten: Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge artikel 107, tweede lid, van de Grondwet de wet algemene regels van bestuursrecht dient vast te stellen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Titel 1.1. Definities en reikwijdte

Artikel 1:1

1. Onder bestuursorgaan wordt verstaan:
 - a. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
 - b. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.
2. De volgende organen, personen en colleges worden niet als bestuursorgaan aangemerkt:
 - a. de wetgevende macht;
 - b. de kamers en de verenigde vergadering der Staten-Generaal;
 - c. onafhankelijke, bij de wet ingestelde organen die met rechtspraak zijn belast, alsmede de Raad voor de rechtspraak en het College van afgevaardigden;
 - d. de Raad van State en zijn afdelingen;
 - e. de Algemene Rekenkamer;
 - f. de Nationale ombudsman en de substituut-ombudsmannen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Wet Nationale ombudsman, en ombudsmannen en ombudscommissies als bedoeld in artikel 9:17, onderdeel b;
 - g. de voorzitters, leden, griffiers en secretarissen van de in de onderdelen *b* tot en met *f* bedoelde organen, de procureur-generaal, de plaatsvervangend procureur-generaal en de advocaten-generaal bij de Hoge Raad, de besturen van de in onderdeel *c* bedoelde organen alsmede de voorzitters van die besturen, alsmede de commissies uit het midden van de in de onderdelen *b* tot en met *f* bedoelde organen;
 - h. de commissie van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en haar afdelingen, bedoeld in artikel 97 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017;
 - i. de toetsingscommissie inzet bevoegdheden, bedoeld in artikel 32 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017.

3. Een ingevolge het tweede lid uitgezonderd orgaan, persoon of college wordt wel als bestuursorgaan aangemerkt voor zover het orgaan, de persoon of het college besluiten neemt of handelingen verricht ten aanzien van een persoon met betrekking tot diens in artikel 3 van de Ambtenarenwet 2017 bedoelde hoedanigheid, zijn nagelaten betrekkingen of zijn rechtverrijgenden, met uitzondering van een voor het leven benoemde ambtenaar werkzaam bij de Raad van State en zijn afdelingen en de Algemene Rekenkamer.
4. De vermogensrechtelijke gevolgen van een handeling van een bestuursorgaan treffen de rechtspersoon waartoe het bestuursorgaan behoort.

Artikel 1:2

1. Onder belanghebbende wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.
2. Ten aanzien van bestuursorganen worden de hun toevertrouwde belangen als hun belangen beschouwd.
3. Ten aanzien van rechtspersonen worden als hun belangen mede beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen.

Artikel 1:3

1. Onder besluit wordt verstaan: een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling.
2. Onder beschikking wordt verstaan: een besluit dat niet van algemene strekking is, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag daarvan.
3. Onder aanvraag wordt verstaan: een verzoek van een belanghebbende, een besluit te nemen.
4. Onder beleidsregel wordt verstaan: een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan.

Artikel 1:4

1. Onder bestuursrechter wordt verstaan: een onafhankelijk, bij de wet ingesteld orgaan dat met bestuursrechtspraak is belast.
2. Onder hogerberoepsrechter wordt verstaan: een bestuursrechter die in hoger beroep oordeelt.
3. Een tot de rechterlijke macht behorend gerecht wordt als bestuursrechter aangemerkt voor zover hoofdstuk 8 of de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften - met uitzondering van hoofdstuk VIII - van toepassing of van overeenkomstige toepassing is.

Artikel 1:5

1. Onder het maken van bezwaar wordt verstaan: het gebruik maken van de ingevolge een wettelijk voorschrift bestaande bevoegdheid, voorziening tegen een besluit te vragen bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen.
2. Onder het instellen van administratief beroep wordt verstaan: het gebruik maken van de ingevolge een wettelijk voorschrift bestaande bevoegdheid, voorziening tegen een besluit te vragen bij een ander bestuursorgaan dan hetwelk het besluit heeft genomen.
3. Onder het instellen van beroep wordt verstaan: het instellen van administratief beroep, dan wel van beroep bij een bestuursrechter.

Artikel 1:6

De hoofdstukken 2 tot en met 8 en 10 van deze wet zijn niet van toepassing op:

- a. de opsporing en vervolging van strafbare feiten, alsmede de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen;
- b. de tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende maatregelen op grond van de Vreemdelingenwet 2000;
- c. de tenuitvoerlegging van andere vrijheidsbenemende maatregelen in een inrichting die in hoofdzaak bestemd is voor de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen;
- d. besluiten en handelingen ter uitvoering van de Wet militair tuchtrecht;
- e. besluiten en handelingen ter uitvoering van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding.

Titel 1.2. Uitvoering van bindende besluiten van organen van de Europese Unie

Artikel 1:7

1. Indien door een bestuursorgaan ingevolge enig wettelijk voorschrift advies moet worden gevraagd of extern overleg moet worden gevoerd inzake een besluit alvorens een zodanig besluit kan worden genomen, geldt dat voorschrift niet indien het voorgenomen besluit uitsluitend strekt tot uitvoering van een bindend besluit van de Raad van de Europese Unie, van het Europees Parlement en de Raad gezamenlijk of van de Europese Commissie.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op het horen van de Raad van State.

Artikel 1:8

1. Indien door een bestuursorgaan ingevolge enig wettelijk voorschrift van het ontwerp van een besluit kennis moet worden gegeven alvorens een zodanig besluit kan worden genomen, geldt dat voorschrift niet indien het voorgenomen besluit uitsluitend strekt tot uitvoering van een bindend besluit van de Raad van de Europese Unie, van het Europees Parlement en de Raad gezamenlijk of van de Europese Commissie.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de overlegging van het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling aan de Staten-Generaal, indien:

- a. bij de wet is bepaald dat door of namens een der Kamers der Staten-Generaal of door een aantal leden daarvan de wens te kennen kan worden gegeven dat het onderwerp of de inwerkingtreding van die algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling bij de wet wordt geregeld, of
- b. artikel 21.6, zesde lid, van de Wet milieubeheer van toepassing is.

Artikel 1:9

Deze titel is van overeenkomstige toepassing op voorstellen van wet.

Hoofdstuk 2. Verkeer tussen burgers en bestuursorganen

Afdeling 2.1. Algemene bepalingen

Artikel 2:1

1. Een bestuursorgaan draagt zorg voor passende ondersteuning bij het verkeer met dat bestuursorgaan.
2. Een ieder kan zich ter behartiging van zijn belangen in het verkeer met bestuursorganen laten bijstaan of door een gemachtigde laten vertegenwoordigen.
3. Het bestuursorgaan kan van een gemachtigde een schriftelijke machtiging verlangen.

Artikel 2:2

1. Het bestuursorgaan kan bijstand of vertegenwoordiging door een persoon tegen wie ernstige bezwaren bestaan, weigeren.
2. De belanghebbende en de in het eerste lid bedoelde persoon worden van de weigering onverwijld schriftelijk in kennis gesteld.
3. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van advocaten.

Artikel 2:3

1. Het bestuursorgaan zendt een bericht tot behandeling waarvan kennelijk een ander bestuursorgaan bevoegd is, onverwijld door naar dat orgaan, onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de afzender.
2. Het bestuursorgaan zendt een bericht dat niet voor hem bestemd is en dat ook niet wordt doorgezonden, zo spoedig mogelijk terug aan de afzender.

Artikel 2:4

1. Het bestuursorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid.
2. Het bestuursorgaan waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden.

Artikel 2:5

1. Een ieder die is betrokken bij de uitvoering van de taak van een bestuursorgaan en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op instellingen en daartoe behorende of daarvoor werkzame personen die door een bestuursorgaan worden betrokken bij de uitvoering van zijn taak, en op instellingen en daartoe behorende of daarvoor werkzame personen die een bij of krachtens de wet toegekende taak uitoefenen.

Afdeling 2.2. Gebruik van de taal in het bestuurlijk verkeer

Artikel 2:6

1. Bestuursorganen en onder hun verantwoordelijkheid werkzame personen gebruiken de Nederlandse taal, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.
2. In afwijking van het eerste lid kan een andere taal worden gebruikt indien het gebruik daarvan doelmatiger is en de belangen van derden daardoor niet onevenredig worden geschaad.

Artikel 2:7

[Vervallen per 01-01-2014]

Artikel 2:8

[Vervallen per 01-01-2014]

Artikel 2:9

[Vervallen per 01-01-2014]

Artikel 2:10

[Vervallen per 01-01-2014]

Artikel 2:11

[Vervallen per 01-01-2014]

Artikel 2:12

[Vervallen per 01-01-2014]

Afdeling 2.3. Verkeer langs elektronische weg

Artikel 2:13

1. In het verkeer tussen burgers en bestuursorganen kan een bericht elektronisch worden verzonden, mits de bepalingen van deze afdeling in acht worden genomen.
2. Het eerste lid geldt niet, indien:
 - a. dit bij of krachtens wettelijk voorschrift is bepaald, of

- b. een vormvoorschrift zich tegen elektronische verzending verzet.

Artikel 2:14

1. Een bestuursorgaan kan een bericht dat tot een of meer geadresseerden is gericht, elektronisch verzenden voor zover de geadresseerde kenbaar heeft gemaakt dat hij langs deze weg voldoende bereikbaar is.
2. Tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald, geschiedt de verzending van berichten die niet tot een of meer geadresseerden zijn gericht, niet uitsluitend elektronisch.
3. Indien een bestuursorgaan een bericht elektronisch verzendt, geschiedt dit op een voldoende betrouwbare en vertrouwelijke manier, gelet op de aard en de inhoud van het bericht en het doel waarvoor het wordt gebruikt.

Artikel 2:15

1. Een bericht kan elektronisch naar een bestuursorgaan worden verzonden voor zover het bestuursorgaan kenbaar heeft gemaakt dat deze weg is geopend. Het bestuursorgaan kan nadere eisen stellen aan het gebruik van de elektronische weg.
2. Een bestuursorgaan kan elektronisch verschaft gegevens en bescheiden weigeren voor zover de aanvaarding daarvan tot een onevenredige belasting voor het bestuursorgaan zou leiden.
3. Een bestuursorgaan kan een elektronisch verzonden bericht weigeren voor zover de betrouwbaarheid of vertrouwelijkheid van dit bericht onvoldoende is gewaarborgd, gelet op de aard en de inhoud van het bericht en het doel waarvoor het wordt gebruikt.
4. Het bestuursorgaan deelt een weigering op grond van dit artikel zo spoedig mogelijk aan de afzender mede.

Artikel 2:16

1. Aan het vereiste van ondertekening is voldaan door een elektronische handtekening, indien de methode die daarbij voor ondertekening is gebruikt, voldoende betrouwbaar is, gelet op de aard en inhoud van het elektronische bericht en het doel waarvoor het is gebruikt.
2. Indien de veiligheid en de betrouwbaarheid van het elektronische bericht en het doel waarvoor het wordt gebruikt dit noodzakelijk maken, kan bij wettelijk voorschrift het gebruik worden voorgeschreven van een bepaald type elektronische handtekening als bedoeld in artikel 3, onderdeel 10, van Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 (PbEU 2014, L257). Daarbij kunnen aanvullende eisen worden gesteld, tenzij het gaat om een geavanceerde elektronische handtekening als bedoeld in artikel 3, onderdeel 11 of een gekwalificeerde elektronische handtekening als bedoeld in artikel 3, onderdeel 12 van die verordening.

Artikel 2:17

1. Als tijdstip waarop een bericht door een bestuursorgaan elektronisch is verzonden, geldt het tijdstip waarop het bericht een systeem voor gegevensverwerking bereikt waarvoor het bestuursorgaan geen verantwoordelijkheid draagt of, indien het bestuursorgaan en de geadresseerde gebruik maken van hetzelfde systeem voor gegevensverwerking, het tijdstip waarop het bericht toegankelijk wordt voor de geadresseerde.
2. Als tijdstip waarop een bericht door een bestuursorgaan elektronisch is ontvangen, geldt het tijdstip waarop het bericht zijn systeem voor gegevensverwerking heeft bereikt.

Hoofdstuk 3. Algemene bepalingen over besluiten

Afdeling 3.1. Inleidende bepalingen

Artikel 3:1

1. Op besluiten, inhoudende algemeen verbindende voorschriften:
 - a. is afdeling 3.2 slechts van toepassing, voor zover de aard van de besluiten zich daartegen niet verzet;
 - b. zijn de afdelingen 3.6 en 3.7 niet van toepassing.
2. Op andere handelingen van bestuursorganen dan besluiten zijn de afdelingen 3.2 tot en met 3.4 van overeenkomstige toepassing, voor zover de aard van de handelingen zich daartegen niet verzet.

Afdeling 3.2. Zorgvuldigheid en belangenafweging

Artikel 3:2

Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.

Artikel 3:3

Het bestuursorgaan gebruikt de bevoegdheid tot het nemen van een besluit niet voor een ander doel dan waarvoor die bevoegdheid is verleend.

Artikel 3:4

1. Het bestuursorgaan weegt de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit.
2. De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Afdeling 3.3. Advisering

Artikel 3:5

1. In deze afdeling wordt verstaan onder adviseur: een persoon of college, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het adviseren inzake door een bestuursorgaan te nemen besluiten en niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van dat bestuursorgaan.
2. Deze afdeling is niet van toepassing op het horen van de Raad van State.

Artikel 3:6

1. Indien aan de adviseur niet reeds bij wettelijk voorschrift een termijn is gesteld, kan het bestuursorgaan aangeven binnen welke termijn een advies wordt verwacht. Deze termijn mag niet zodanig kort zijn, dat de adviseur zijn taak niet naar behoren kan vervullen.
2. Indien het advies niet tijdig wordt uitgebracht staat het enkele ontbreken daarvan niet in de weg aan het nemen van het besluit.

Artikel 3:7

1. Het bestuursorgaan waaraan advies wordt uitgebracht, stelt aan de adviseur, al dan niet op verzoek, de gegevens ter beschikking die nodig zijn voor een goede vervulling van diens taak.
2. Artikel 5.1 van de Wet open overheid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3:8

In of bij het besluit wordt de adviseur vermeld die advies heeft uitgebracht.

Artikel 3:9

Indien een besluit berust op een onderzoek naar feiten en gedragingen dat door een adviseur is verricht, dient het bestuursorgaan zich ervan te vergewissen dat dit onderzoek op zorgvuldige wijze heeft plaatsgevonden.

Artikel 3:9a

Deze afdeling is van overeenkomstige toepassing op voorstellen van wet.

Afdeling 3.4. Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Artikel 3:10

1. Deze afdeling is van toepassing op de voorbereiding van besluiten indien dat bij wettelijk voorschrift of bij besluit van het bestuursorgaan is bepaald.
2. Tenzij bij wettelijk voorschrift of bij besluit van het bestuursorgaan anders is bepaald, is deze afdeling niet van toepassing op de voorbereiding van een besluit inhoudende de afwijzing van een aanvraag tot intrekking of wijziging van een besluit.
3. Afdeling 4.1.1 is mede van toepassing op andere besluiten dan beschikkingen, indien deze op aanvraag worden genomen en voorbereid overeenkomstig deze afdeling.
4. Indien deze afdeling van toepassing is op de voorbereiding van een besluit is paragraaf 4.1.3.3. niet van toepassing.